

Anbefalinger

4. Tilgjengelighet

4.3. Tilgjengelighet for blinde og svaksynte elever

Visuelt innhold (f.eks. videoer, bilder, diagrammer, tabeller) kan gjøres tilgjengelig for personer med synshemminger gjennom **synstolking**.

Synstolking er en teknikk for å gi muntlige beskrivelser av viktige visuelle elementer i en ressurs. Synstolking beskriver detaljer som handlinger, situasjon og miljø, ansiktsuttrykk og annen viktig visuell informasjon, og sikrer full forståelse av innholdet.

Synstolking brukes mest av personer med total blindhet, men hjelper også personer med nedsatt syn. Synstolking er også nyttig for personer som har et annet morsmål enn det som brukes i OER-innholdet, og det kan være til hjelp for dem som av andre grunner ønsker å følge en video eller undervisningstime via lyd: mangel på tid, multitasking osv.

Anbefalingene nedenfor vil hjelpe deg med å utarbeide synstolking som er så skreddersydd som mulig til elevenes behov. Prøv å implementere så mange av dem som mulig i arbeidet ditt.

4.3.1. Synstolking av Bilder

Synstolking av bilder er en muntlig forklaring av visuelle elementer i et bilde, for eksempel objekter, personer, farger, innstillinger og handlinger. Synstolking formidler viktige detaljer om innholdet og konteksten til en visuell ressurs for å gjøre den tilgjengelig for personer med synshemming (medfødt eller ervervet) eller svaksynthet. Det er kanskje ikke funksjonelt å beskrive at et barn for eksempel har på seg en rød genser, men ved å gi slike opplysninger kan elever med synshemming skape sin egen mening og samhandle på lik linje med de andre elevene.

Anbefalinger

SPRÅK: INNHOLD	ANBEFALING	EKSEMPEL
RESSURS	Angi hvilken type ressurs som beskrives, for eksempel fotografier, tegninger, illustrasjoner, diagrammer, lysbilder eller kart.	
BILDEBESKRIVELSE	Beskriv den mest representative visuelle informasjonen, slik at lytteren kan forstå bildet som beskrives. Gi detaljer om bildet, og forklar «når», «hvor», «hvem», «hva» og «hvordan» for hvert bilde. Beskriv tilleggsinformasjon med levende detaljer. Gi informasjon om fargene og tonene i bildet.	
PERSONBESKRIVELSE	Når du beskriver personer, bør du få med tydelig gjenkjennelige holdninger og følelsesmessige tilstander hvis de bidrar til forståelsen av bildet.	<i>«Barnet til venstre ser ut til å være trist.»</i>
REKKEFØLGE	Beskriv de visuelle elementene i en bestemt rekkefølge: fra topp til bunn og fra venstre mot høyre, hvis bildet tillater det.	
SKREVET TEKST OG SYMBOLER	Pek på eventuell tekst på bildet, og les den opp.	
NØYTRALITET	Hold deg nøytral. Ikke legg til personlige meninger eller tolkninger.	
TA MED LYDER	Legg til musikk eller lydeffekter for å skape en kontekst eller bidra til å identifisere bildet før eller under synstolking.	

Anbefalinger

SPRÅK: INNHold	ANBEFALING	EKSEMPEL
KVALITETSSJEKK	Be noen med erfaring om å gjennomgå og korrigere synstolkingsteksten for å sikre kvaliteten. Denne personen kan være en person med synshemming.	
ORDFORRÅD OG SETNINGER	ANBEFALING	EKSEMPEL
ALDERSTILPASSET ORDFORRÅD	Tilpass ordforrådet slik at det passer til elevenes alder og forståelsesnivå.	I stedet for «barnet anbringer boken i hyllen», kan du si «gutten setter boken inn i hyllen».
VARIER ORDFORRÅDET	Bruk et rikt ordforråd med synonymer for å unngå gjentakelser, så lenge det ikke skaper forvirring. Ordforrådet bør være tilpasset bildetyper og det unge publikummet. Husk samtidig å bruke et enkelt språk.	
NYE BEGREPER OG TERMER	Hvis du bruker eller introduserer ukjente begreper eller ord, må du forklare dem på en enkel måte og sette dem inn i en sammenheng.	«Læreren peker på 'vulkanen', et stort fjell som kan ha utbrudd og spytt ut lava.»
SPESIFIKT ORDFORRÅD	Unngå komplekse ord eller abstrakte konsepter som ikke passer til elevenes alder. Bruk spesifikke ord for objekter og handlinger, og unngå vage beskrivelser eller billedlig språk.	Unngå for eksempel «å gå av skaffet», eller «å ta verden med storm».
ANALOGIER OG METAFORER	Bruk analogier og metaforer med elementer fra elevenes virkelighet.	«Bygningen er formet som en skoeske» eller «planeten er rund som en fotball».

Anbefalinger

ORDFORRÅD OG SETNINGER	ANBEFALING	EKSEMPEL
SETNINGS-KONSTRUKSJON	Bruk korte, klare setninger. Hver setning formidler én idé. Unngå altfor komplekse setninger med underordnede leddsetninger. Bruk aktiv form og direkte handlingsverb.	
VERBTID	Beskriv i presens for å gjøre beskrivelsen lettere å forstå.	